

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120292458
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6120292458.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. Advokátska kancelária REMEDIUM LEGAL, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovaným: 1. Q. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XXX/X, X., 2. B. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XXX/X, X., obaja zastúpení JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO: 42 350 026, o zaplatenie 3 897,95 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 6. decembra 2021 č. k. 11Csp/56/2020-269 v spojení s opravným uznesením zo dňa 4. mája 2022 č. k. 11Csp/56/2020-339 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku p o t
v r d z u j e .

Napadnutý výrok o trovách konania m e n í tak, že žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 86,08%.

Žalovaným v 1. a 2. rade priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.), konanie v časti o zaplatenie sumy 271,14 eura zastavil (II.) a žalovaným priznal náhradu trov konania v plnej výške. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 2, 4, § 53 ods. 1, 6, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) b), § 9 ods. 1, 2 písm. c) f) k) x) zák. č. 129/2010 Z. z., § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z., § 144, § 145 ods. 2, 3 CSP a vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaný s právnym predchodcom žalobcu uzavreli dňa 15. 07. 2015 zmluvu o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver) s výškou úveru 4 000,- eur, s druhom úveru spotrebný úver na čokoľvek, s typom a výškou úrokovej sadzby - fixná do splatnosti 21,50% ročne v deň uzatvorenia zmluvy, výslednou výškou úrokovej sadzby po zohľadnení zľavy - 12,90% ročne, spôsobom poskytnutia úveru - jednorazovo, s výškou splátky 80,76 eura a splatnosťou v 15. kalendárny deň v mesiaci so splatnosťou prvej splátky 15. 08. 2015, splatnosťou úrokov a poplatkov mesačne ku dňu splatnosti splátky v kalendárnom mesiaci, s počtom splátok 84, s konečnou splatnosťou 15. 07. 2022, s ročnou percentuálnou mierou nákladov 18,36%, s priemernou hodnotou RPMN 16,33%, celkovou čiastkou spojenou s úverom 6 866,23 eura, s odplatom 15,53% ročne, s poplatkom za poistenie úveru 8,76 eura mesačne splatného v termíne a periodicite splátky úveru. Dňa 02. 03. 2018 došlo k oznámeniu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z dôvodu, že nastal prípad porušenia v zmysle bodu 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok a týmto listom oznámil právny predchodca žalobcu, že banka ku

dňa 01. 03. 2018 vyhlásila mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Doručenka na čl. 38 preukazuje, že došlo k doručeniu oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Z výziev na čl. 84 - 86 vyplýva, že právny predchodca žalobcu oznámil žalovaným, že ku dňu 28. 01. 2018 sú v omeškaní so splácaním pohľadávky banky vo výške 745,88 eura, pričom ak dlžnú sumu neuhradia, je banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky, čím sa stane splatnou v celom rozsahu. Z výzvy na čl. 88 - 90 vyplýva, že právny predchodca žalobcu oznámil žalovaným, že ku dňu 18. 12. 2018 sú v omeškaní so splácaním pohľadávky banky vo výške 3 991,02 eura, pričom, ak dlžnú sumu neuhradia, je banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky, čím sa stane splatnou v celom rozsahu. Z oznámenia o postúpení pohľadávky podľa § 526 OZ na čl. 110 - 111 vyplýva, že právny predchodca žalobcu oznámil žalovaným postúpenie pohľadávky, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0215/2019, uzatvorenej dňa 22. 03. 2019 a to na EOS KSI Slovensko, s. r. o. ako postupníka. Z pokusu o zmier na čl. 112 - 113 vyplýva, že žalobca vyzval žalovaných na uhradenie dlžnej sumy 4 391,70 eura, najneskôr do 27. 03. 2020, ktorý pokus o zmier ako vyplýva z podacích hárkov na čl. 114 - 115, bol žalovaným doručovaný. Zo zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0215/2019 CE na čl. 14 - 26 vyplýva, že právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávky EOS KSI Slovensko, s. r. o., pričom ako vyplýva z prílohy v zmluve o postúpení pohľadávok na čl. 25 - 26, postúpil pohľadávku aj voči žalovaným v I. a v 2. rade. Vzhľadom k tomu, že v priebehu konania zbral žalobca žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 271,14 eura, nakoľko žalovaní v priebehu konania plnili žalobcovi túto sumu, súd konanie v tejto časti zastavil.

1.2. V danom prípade žalobca odvodzuje svoj nárok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pri uzatváraní ktorej bol žalovaný v postavení spotrebiteľa. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvným typom s osobitnou právnou úpravou upravenou v zákone č. 129/2010 Z. z., ktorý je k ustanoveniam Občianskeho zákonníka s podrobnou úpravou spotrebiteľských zmlúv predpisom lex specialis a podľa názoru konajúceho súdu ide aj v prípade predmetnej pôžičky o spotrebiteľskú zmluvu. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 129/2010 Z. z., použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Aj podľa § 54 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Súd teda úverový vzťah zmluvných strán posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, ako aj podľa citovaných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z.

1.3. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že v predmetnom konaní súd posudzoval spotrebiteľskú zmluvu, kde žalobca mal postavenie dodávateľa a žalovaný postavenie spotrebiteľa, vo veci tak išlo o spotrebiteľský spor. Samotné uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15. 07. 2015 nebolo medzi stranami sporné. Súd podrobil uvedenú zmluvu o spotrebiteľskom úvere súdnej kontrole, pričom dospel k záveru, že neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, t.j. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Spornou v tomto prípade bola skutočnosť platného postúpenia pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 03. 2019, od ktorej skutočnosti sa odvodzovala aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd skúma vecnú legitímáciu vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevyssloví, neznamená, že sa ňou nezaoberal. Žalovaný v rámci prostriedkov procesnej obrany uviedol, že žalovanému nebola doručená žiadna výzva podľa ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách a postúpenie je teda neplatné z dôvodu rozporu s týmto ustanovením. V tomto prípade výzvu na splatenie dlhu zo dňa 18. 12. 2018 č. I. 88 - 91 a tiež ani oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru na čl. 36 zo dňa 02. 03. 2018 nemožno považovať za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, tieto dokumenty sa vzťahujú na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a 565 Občianskeho zákonníka, a nie na ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Z uvedeného vyplýva, že žalobca nepreukázal, že by právny predchodca žalobcu postupoval v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, keďže nepredložil výzvu v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a preto žalobca nemá v danom konaní aktívnu vecnú legitímáciu, na ktorú je konajúci súd povinný prihliadať ex off. Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitímáciu postupníka za predpokladu, že postúpenie pohľadávky prebehlo v súlade so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28. 03. 2018, aj v uznesení sp. zn. 1 Cdo/147/2017 z 24. 04. 2018 zhodne skonštatoval, že podmienky podľa § 92 ods. 8 veta prvá Zákona o bankách sú zákonnými podmienkami platného postúpenia pohľadávky banky, nie úpravou, s ktorým nedodržaním ktorej je spojené porušenie bankového tajomstva. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky, a to kumulatívne. Keďže žalobca nepreukázal existenciu výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nepreukázal ani lehotu 90 dní, a preto neboli splnené podmienky v zmysle citovaného zákonného ustanovenia a žalobca nemá v konaní aktívnu vecnú legitímáciu. Okrem vyššie uvedeného ani výzva na splatenie dlžnej čiastky zo dňa 28. 01. 2018 na č. l. 84 - 86, ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti neobsahujú upozornenie na možnosť postúpenia pohľadávky na tretiu osobu, čo teda má za následok nespĺnenia podmienok, pričom spotrebiteľ vo výzve musí byť upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. Žalobca v danom prípade nepreukázal, že by jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky takúto výzvu reálne žalovanému spotrebiteľovi doručil. S poukazom na horeuvedené skutočnosti je preukázané, že žalobca v tomto prípade nemá aktívnu vecnú legitímáciu, a preto súd žalobu žalobcu zamietol.

1.4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP, a vzhľadom k tomu, že v konaní boli úspešní žalovaní, súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že v spore žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca sa v súdenom prípade nestotožňuje s výkladom súdu vo vzťahu k ust. § 92 ods. 8 ZoB. V konaní je podľa názoru žalobcu celkom nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky žalobca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ust. § 92 ods. 8 ZoB ukladá, a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. Poukázal na ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách a uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalovaní boli v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaní boli postupcom opakovane vyzvaní na úhradu svojho peňažného záväzku, a to okrem iných výziev, aj výzvou zo dňa 28. 01. 2018, ktorou boli žalovaní vyzvaní na úhradu omeškanej dlžnej sumy vo výške 745,88 eura a výzvou zo dňa 02. 03. 2018 (Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti), ktorou boli žalovaní vyzvaní na úhradu omeškanej dlžnej sumy vo výške 3 709,59 eura. Žalovaní boli v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku v okamihu, kedy prestali svoj záväzok plniť riadne a včas, a to v súlade so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 5074833366 zo dňa 15. 07. 2015. Postupca žalovaných na splnenie ich záväzku opakovane vyzýval, a preto možno uzavrieť, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v konaní bolo predloženými listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaní boli v čase postúpenia pohľadávky napriek písomným výzvam postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a teda bolo preukázané, že zo strany postupcu nedošlo k porušeniu ust. § 92 ods. 8 ZoB. V dôsledku uvedených skutočností je podľa názoru žalobcu rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, pokiaľ napriek uvedenému skutkovému stavu veci súd uzavrel, že podľa jeho názoru nebolo preukázané, že by boli žalovaní napriek viacerým písomným výzvam postupcu (výzva zo dňa 02. 03. 2018 bola opatrená aj doručenkou) v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti peňažného záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Žalobca má v zmysle uvedeného ďalej za to, že súdny výklad uvedeného ustanovenia prezentovaný súdom prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nie je správny, nakoľko z uvedeného ustanovenia nemožno ani vyvodiť, že by písomná výzva banky dlžníkom na úhradu ich záväzku mala obsahovať práve náležitosti uvádzané súdom, aby mohla byť splnená zákonná podmienka písomnej výzvy banky v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB. Ak sú uvedené zákonné podmienky splnené, čo bolo podľa názoru žalobcu v danom prípade v konaní riadne preukázané, postúpením pohľadávky zo strany banky na inú osobu nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. V súvislosti s predloženými výzvami má žalobca za to, že sa jedná o kvalifikované výzvy banky v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB a nesúhlasí s názorom súdu, podľa ktorého by tieto výzvy banky dlžníkom mali obsahovať ďalšie -

avšak len súdom požadované a prezentované náležitosti (bod 8. odôvodnenia rozhodnutia - „spotrebiteľ vo výzve musí byť upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie.“), nakoľko to z ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyplýva. Žalobca sa nestotožňuje ani s právnym názorom súdu, podľa ktorého, ak nepreukázal existenciu výzvy v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB, nepreukázal ani lehotu 90 dní. Žalobca uvádza, že na splnenie predpokladov podľa tohto ustanovenia je potrebné, aby bol dlžník v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, pričom táto lehota nezačína plynúť až po doručení písomnej výzvy banky. Ust. § 92 ods. 8 ZoB pojednáva len o písomnej výzve banky voči svojmu klientovi, t. j. výzve banky k úhrade omeškaného peňažného záväzku, ktorá môže byť vykonaná kedykoľvek za trvania omeškania dlžníka. Žalovaní boli v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, nakoľko aj v zmysle prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok boli ku dňu postúpenia pohľadávky v nepretržitom omeškaní po dobu 806 dní a zároveň bolo v konaní preukázané, že boli postupcom opakovane vyzvaní na úhradu svojho peňažného záväzku aj výzvou zo dňa 28. 01. 2018 a zo dňa 02. 03. 2018, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až dňa 22. 03. 2019. V nadväznosti na uvedené nie je žalobcovi zrejmé, z akého dôvodu súd ani jedno z uvedených podaní nepovažoval za kvalifikovanú výzvu banky v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB, nakoľko obsahom týchto podaní bola nepochybne výzva postupcu, aby žalovaní uhradili dlžnú sumu. Keďže zmluvné strany si dojednali plnenie v splátkach, dlžníci sa ocitli v omeškaní ihneď po tom, čo nezaplatili splátku v dohodnutej dobe splatnosti. Ak by zákonodarca mienil týmto ustanovením zároveň upraviť i ďalšie nevyhnutné náležitosti výzvy, resp. poskytnúť dlžníkovi lehotu na dobrovoľné plnenie po dobu 90 dní od doručenia výzvy a pod., bolo by to v ust. § 92 ods. 8 ZoB výslovne a jednoznačne uvedené. Žalobca naďalej zastáva názor, že ust. § 92 ods. 8 ZoB neurčuje presný časový okamih, kedy má banka pred postúpením pohľadávky povinnosť takúto výzvu vyhotoviť a neurčuje ani žiadne jej obsahové náležitosti, nakoľko určuje len písomnosť jej formy. Ak teda konajúcemu súdu existencia v konaní žalobcom predložených výziev (s preukázaním doručenia minimálne výzvy zo dňa 02. 03. 2018 žalovaným) nestačí, uvedený záver súdu považuje žalobca za nepreskúmateľný a súd tak nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoCsp/31/2020 z 25. 02. 2021, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/351/2017-153 z 24. 05. 2018, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/64/2018 z 27. 03. 2019, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17CoCsp/15/2021 z 28. 10. 2021, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoCsp/1/2021 z 18. 03. 2021, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/128/2019 z 23. 12. 2019 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/351/2017 z 24. 05. 2018. Na základe uvedených skutočností má žalobca za to, že v konaní preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu a súd vec nesprávne právne posúdil a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pokiaľ dospel k záveru o opaku a žalobu zamietol. Vzhľadom na uvedené žalobca zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu - predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu opatreným podacím hárkom, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou prílohou k zmluve o postúpení pohľadávok. K nesprávnemu právnomu posúdeniu veci pri výroku o priznanom nároku na náhradu trov konania žalovaným v celom rozsahu uviedol, že z ustanovení CSP o náhrade trov konania vyplýva, že v sporových konaniach sa v súvislosti s náhradou trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Zásada úspechu sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli v spore v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Žalobca poukázal na nesprávne právne posúdenie veci súdom vo výroku o nároku na náhradu trov konania, nakoľko konajúci súd priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania v plnej výške, pričom vychádzajúc zo skutočnosti, že II. výrokom súd čiastočne zastavil konanie z dôvodu úhrad žalovaných po podaní žaloby v časti o zaplatenie sumy 271,14 eura, mal čiastočne priznať nárok na náhradu trov konania aj žalobcovi, čím by dospel v konečnom dôsledku k správneho pomeru úspechu vo veci vo vzťahu k stranám sporu, nakoľko je zrejmé, že žalovaní v tejto časti preukázateľne procesne zavinili zastavenie konania. Súd vo svojom rozhodnutí odôvodnil výrok o nároku na náhradu trov konania tak, že síce rozhodol postupom podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom ale opomenul aplikovať aj ust. § 256 ods. 1 CSP, a teda nesprávne a v rozpore so zákonnými ustanoveniami CSP priznal v konaní úspešnejším žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to namiesto priznania iba nároku na náhradu trov konania v správnom rozsahu 86,08 %, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok

zmenil a vyhovel žalobe a žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, resp. aby ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaní vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedli, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považujú po všetkých stránkach za správne. Navrhli, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo výroku ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP a priznal žalovaným právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4. Opravným uznesením zo dňa 4. mája 2022 č. k. 11Csp/56/2020-339 súd prvej inštancie opravil rozsudok vydaný Okresným súdom Topoľčany č. k. 11Csp/56/2020-269 zo dňa 06. 12. 2021 v záhlaví v časti označenia právneho zastúpenia žalobcu, ktoré znie: Remedium Legal, s. r. o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a po zopakovaní dokazovania na odvolacom pojednávaní napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných v 1. a 2. rade zaplatenia sumy 3 897,95 eura s príslušenstvom, ktorú odôvodnil tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 03. 2019 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalobcom postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovaným. Postupca uzatvoril so žalovanými dňa 15. 07. 2015 zmluvu č. 5074833366 o splátkovom úvere, na základe ktorej postupca poskytol žalovaným peňažné prostriedky. Žalovaní neplnili v stanovených termínoch splátky, čím porušili svoju povinnosť podľa zmluvy, a tak postupca podaním zo dňa 02. 03. 2018 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 01. 03. 2018, pričom vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia sumu vo výške 4 101, 15 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 2 749,24 eura, z riadneho úroku vo výške 1 096,32 eura, z úroku z omeškania vo výške 204,55 eura a z poplatkov vo výške 51,04 eura. Dlžná suma ku dňu podania žaloby predstavovala sumu 3 897,95 eura a pozostávala z neuhradenej istiny, úveru vo výške 2 546,04 eura, z neuhradeného riadneho úroku 1 096, 32 eura, z neuhradeného úroku z omeškania vo výške 204,55 eura a z neuhradených poplatkov vo výške 51,04 eura. Žalovaní po podaní žaloby uhradili platby v celkovej sume 271,14 eura. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.), konanie v časti o zaplatenie sumy 271,14 eura zastavil (II.) a žalovaným priznal žalovaným náhradu trov konania v plnej výške. Žalobca napadol odvolaním zamietajúci výrok a výrok o náhrade trov konania. Výrok o zastavení konania je už právoplatný.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. V danej veci bolo žalobcom v odvolaní namietané nesprávne posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, pričom žalobca považoval za preukázané, že pred postúpením pohľadávky dodržal všetky podmienky, ktoré mu ust. § 92 ods. 8 ZoB ukladá. V konaní bolo preukázané, že žalovaní boli v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaní boli postupcom opakovane vyzvaní na úhradu svojho peňažného záväzku.

11. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamietajú. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok z 29. 06. 2010 sp. zn. 2Cdo 205/2009).

12. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že dňa 15. júla 2015 došlo medzi právnym predchodcom žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. a dlžníkmi I. a I. B. k uzavretiu zmluvy o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver). Na základe tejto zmluvy bol dlžníkom poskytnutý úver 4 000,- eur, ktorý mali splácať v splátkach po 81,76 eura, počnúc od 15. 08. 2015 do 15. 07. 2022. Z výzvy zo dňa 28. 01. 2018 adresovanej žalovaným (č. l. 84, 86) vyplýva, že boli právnym predchodcom žalobcu upozornení na to, že ku dňu 28. 01. 2018 sú v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 745,88 eura, preto ich vyzývajú na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy s tým, že v prípade, ak dlžnú sumu v stanovenej lehote neuhradia, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky, čím sa stane splatnou v celom rozsahu. Doklady o doručení tejto výzvy žalovaným sa v spise nenachádzajú. V spise sa nachádza oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 02. 03. 2018 adresované B. I., z ktorého vyplýva, že nastal prípad porušenia v zmysle bodu 8.1. písm. a) Produktových obchodných podmienok pre Hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s. s účinnosťou od 01. 01. 2015 a z uvedeného dôvodu banka vyhlásila ku dňu 01. 03. 2018 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Doklad o doručení tohto oznámenia sa v spise nenachádza. V spise sa nachádza doručka pre Q. I. z marca 2018, z ktorej však nie je zrejmé, aká listina jej bola doručovaná, pretože oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 02. 03. 2018 adresované Márii Tebeľákovskej sa v spise nenachádza. V spise sa nachádzajú tiež výzvy zo dňa 18. 12. 2018 adresované obom žalovaným, z ktorých vyplýva, že právny predchodca žalobcu im oznámil, že nakoľko je pohľadávka splatná v celom rozsahu a sú v omeškaní so splácaním viac ako tri mesiace, ich pohľadávka predstavuje ku dňu 18. 12. 2018 sumu 3 991,02 eura. V prípade, ak dlžnú sumu neuhradia, banka je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe. Následne oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 03. 2019 (č. l. 110, 111) právny predchodca žalobcu obom žalovaným oznámil, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 03. 2019 postúpil pohľadávku banky spolu s príslušenstvom na žalobcu. Ani doklady o doručení tohto oznámenia sa v spise nenachádzajú.

13. Z uvedeného potom vyplýva, že v konaní nebolo preukázané doručenie výzvy právneho predchodcu žalobcu žalovaným pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru s upozornením na túto možnosť, nebolo preukázané ani následné doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a ani doručenie oznámenia o postúpení pohľadávky na žalobcu, preto je záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitímovaný správny. Žalobca v odvolaní poukazoval na to, že v konaní bolo preukázané, že žalovaní boli opakovane vyzvaní na úhradu svojho peňažného záväzku a so splnením peňažného záväzku boli v nepretržitom omeškaní, avšak doklady o doručení týchto listín žalovaným v konaní nepredložili, preto nebolo možné z týchto listín vychádzať.

14.1. Touto otázkou sa vo svojich rozhodnutiach zaoberal NS SR, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24. apríla 2018 uviedol:

14.2. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat'

voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavia v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

14.3. Podľa § 92 ods. 8 ZoB v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

14.4. V zmysle dôvodovej správy k zákonu o bankách mal zákonodarca úpravou § 92 ods. 8 ZoB na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie malo banku motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

14.5. Podľa názoru dovolacieho súdu v danej veci kardinálnym právnym problémom je otázka platnosti či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa § 39 OZ. Teda, či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou (žalobca) podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok, alebo v prípade ich nedodržania prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. Súdy oboch inštancií v tejto veci sa veľmi podrobne vysporiadali so všetkými relevantnými dôvodmi týkajúcimi sa neplatnosti právneho úkonu o postúpení pohľadávky, a dovolací súd si tieto skutočnosti všimol a v plnom rozsahu s ich uvedenými argumentami súhlasí.

14.6. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávanej veci je v prvom rade vo všeobecnosti fakt, ktorý nemožno opomíňať, že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva (porovnaj § 92 ods. 8 tretia veta ZoB), aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevylučuje.

14.7. Podľa § 525 ods. 2 OZ nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

14.8. Dovolací súd preto konštatuje, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

14.9. Žalobca v dovolaní poukazuje na judikát uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR bol pod č. 119/2003, sp. zn. 4 Obo 210/01, ktorého publikovaná právna veta znie: „Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlžník sa v takomto prípade nemôže dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. To by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník“. Podľa názoru vec prejednávajúceho trojčlenného senátu sa jedná o judikát v obchodnoprávnom spore staršieho dáta, ktorého závery v súčasnosti nie je možné aplikovať v oblasti spotrebiteľského práva, ktoré spočíva na diametrálne odlišných (až protichodných) princípoch ako právo obchodné. Uvedený judikát primárne rozoberá notifikačnú povinnosť (denunciáciu) s dôrazom na to, ako vplýva toto oznámenie (táto právna skutočnosť) na zmenu v obsahu záväzku vo vzťahu k dlžníkovej povinnosti plniť v obchodnoprávnom spore. Tu však treba mať na zreteli, že uvedený judikát nevylučuje (a ani nemôže) možnosť súdneho prieskumu platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, najmä v prípade, keď samotná právna úprava postúpenia pohľadávky podľa OZ obsahuje ustanovenia o zákaze postúpenia (§ 525 OZ). Je preto logické, že ak bola postúpená pohľadávka v rozpore so zákonom, nemožno uvedené konvalidovať ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky dlžníkovi. Je potrebné si uvedomiť, že oznámením postúpenia pohľadávky, ktoré je adresované dlžníkovi, dochádza v prvom rade k tomu, že postupca vyvolá zmenu osoby oprávnenej prijať plnenie, a zároveň berie na seba riziko vyplývajúce z toho, že i v prípade neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky splní dlžník dlh tretej osobe (postupníkovi). Samotným postúpením pohľadávky však nedochádza k inej zmene záväzku než v osobe veriteľa a v prípade, že zmluva bola neplatná, dochádza k tomu, že k veriteľovi pristupuje ďalšia osoba oprávnená prijať plnenie s účinkami i pre pôvodného veriteľa.

14.10. Dovolací súd preto uzatvára, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť.

14.11. K dovolateľovej argumentácii ohľadne jeho námietky, že § 92 ods. 8 ZoB upravuje výnimky z bankového tajomstva a nie podmienky pre platné postúpenie pohľadávky dovolací súd záverom podotýka nasledovné. Aj keď je uvedené ustanovenie § 92 Zákona o bankách systematicky zaradené do štrnástej časti právneho predpisu s názvom Bankové tajomstvo, nemožno len na základe tohto zaradenia bez ďalšieho usudzovať, že zákonodarca pri úprave postúpenia pohľadávky bankou na nebankový subjekt, mal zámer riešiť výlučne len otázku ne/porušenia bankového tajomstva. Pokiaľ by bolo uvedené cieľom, nič by nebránilo tomu, aby to v znení zákona výslovne uviedol [napr. porovnaj novelu zákona o bankách účinnú od 1. januára 2017 (zákon č. 299/2016 Z. z.) - sprísnenie pravidiel pre postúpenie pohľadávok bánk zo spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie podľa osobitného predpisu]. Ako už bolo spomenuté v bode 21. tohto rozhodnutia, podmienky platného postúpenia pohľadávky banky a podmienky možnosti prelomenia bankového tajomstva sa vzájomne nevylučujú, práve naopak sa prekrývajú.

15.1. Odvolací súd poukazuje aj na rozsudok NS SR zo dňa 15. decembra 2020 sp. zn. 5 Cdo 36/2020, z ktorého aj vychádza, a v ktorom sa NS SR zaoberal doručovaním jednostranných hmotnoprávných úkonov v oblasti súkromného práva.

15.2. NS SR uviedol, že ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje režim doručovania hmotnoprávných úkonov. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej

osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o takzvanú teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon.

15.3. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy dorúčením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávneho úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhoďenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posilať aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať.

15.4. V zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenú bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručenú uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručenú dňom jej vrátenia odosielaťúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenú len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstojí ako platne dojednaná pre jej rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahov možno odporučiť dojednať notifikačnú povinnosť týkajúcu sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v

zmarení právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri druhom spôsobe dojednaní fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to, ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávnych úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručený bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nedbanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

16. Predčasné zosplatnenie úveru je podstatným zásahom do práv a povinností zmluvných strán, keď veriteľovi vzniká právo žiadať a na druhej strane dlžníkovi vzniká povinnosť uhradiť celý zostatok úveru naraz. Uvedené právo veriteľa však nenastupuje automaticky a je podmienené riadnym uplatnením zo strany veriteľa. Vzhľadom na závažnosť následkov spojených so zosplatnením dlhu je potrebné, aby takýto právny úkon bol preukázateľne doručený dlžníkovi, teda aby bolo preukázané, že sa oznámenie o zosplatnení dostalo do jeho dispozičnej sféry. V prípade, že nedošlo k splneniu stanovených podmienok, nie je možné hovoriť o platnom vyhlásení dlhu (úveru) za predčasne splatný.

17. V prejednávanej veci je zrejmé, že sa pôvodný majiteľ žalovanej pohľadávky (Slovenská sporiteľňa a. s.) so žalovanými dohodol, že v prípade, ak dlžník pohľadávku nespláca riadne a včas, môže banka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Zo spisu je zrejmé, že žalovaní sa so splácaním splátok dostali do omeškania, pričom právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a. s.) vyzval žalovaných na základe výzvy zo dňa 28. 01. 2018 (č. l. 84 a 86) k úhrade dlžnej pohľadávky v sume 745,88 eura v lehote 15 dní s tým, že vo výzve uviedla, že ak dlžnú sumu neuhradí, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky, čím sa stane splatnou v celom rozsahu. Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 02. 03. 2018 (č. l. 36) právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a. s.) žalovanému v 2. rade oznámila, že banka vyhlásila ku dňu 01. 03. 2018 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. K tomuto predložila doručenkú o doručovaní písomnosti dňa 07. 03. 2018 žalovanej v 1. rade bez toho, aby bolo zrejmé, aká listina jej bola doručovaná. Vo výzve zo dňa 18. 12. 2018 (č. l. 88 a 90) právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a. s.) adresovanej žalovaným uviedla, že nakoľko je pohľadávka banky zo zmluvy splatná v celom rozsahu a sú v omeškanií so splácaním viac ako tri mesiace, ak splatnú pohľadávku neuhradia, je banka oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe. Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 03. 2019 (č. l. 110, 111) právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a. s.) žalovaným oznámila, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 22. 03. 2019 postúpila pohľadávku banky spolu s príslušenstvom a právami z akéhokoľvek zabezpečenia žalobcovi. Doklady o doručení týchto písomností žalovaným

sa v spise nenachádzajú, teda neboli žalobcom preukázané. Z uvedeného vyplýva, že v konaní nebolo preukázané doručenie výziev banky žalovaným, ani doručenie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti žalovaným, preto nedošlo k platnému zosplatneniu pohľadávky právneho predchodcu žalobcu, a keďže na žalobcu bola postúpená celá zosplatnená pohľadávka, je aj toto postúpenie neplatným právnym úkonom, preto je záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu správny, preto odvolací súd zamietajúci výrok napadnutého rozsudku (I.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. Čo sa týka napadnutého výroku o trovách konania na súde prvej inštancie, v tomto výroku je rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne a odvolanie žalobcu dôvodné, keď súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania okrem neúspechu žalobcu v konaní nezohľadnil i zastavujúci výrok ohľadom sumy 271,14 eura, v ktorej bolo konanie zastavené pre zaplatenie časti žalovanej sumy žalovanými po podaní žaloby. Odvolací súd, zohľadniac úspech žalovaných, keďže žaloba bola zamietnutá a zohľadniac tiež zastavujúci výrok, o trovách konania na súde prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP a výrok o trovách konania podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaným priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 86,08% (93,04 % - 6,96 %). Žalovaná bola suma 3 897,95 eura, pričom zastavujúca časť predstavuje 6,96% a zamietajúca časť predstavuje 93,04%.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalovaným, ktorí boli vo veci samej v odvolacom konaní úspešní, priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).